

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Dziś w czwartek w Parku 3 maja r.b.

Zabawa i Loteria Fantowa na Kolonie Letnie

Co 2-gi los wygrywa.

Od środy 28 maja do wtorku 3 czerwca

Teatr Odeon

Od środy 28 maja do wtorku 3 czerwca

SENSACJA NAD SENSACJAMI!

Cała Częstochowa powinna zobaczyć wielki 2-u serjowy największy film świata!

Temat rozpraw Ligi Narodów

4 Jeźdźców Apokalipsy

Mór — Wojna — Głód — Śmierć

Dzieje ludzkości!
Świat przed wojną
Wojna wszechświatowa
Świat po wojnie.

Rzecz dzieje się w Meksyku, w Paryżu, w Berlinie, we Francji, w Belgji i na polach bitew wojny światowej.

Miliony dolarów wydanych na zrealizowanie jego filmu, pozwoliły na zastosowanie najnowszej, niewidzianej dotąd w Polsce techniki kinematograficznej.

W głównych rolach:

Najgłośniejsza gwiazda ekranów Ameryki

ALICE TERRY

oraz ulubieniec Publiczności

Rudolf Valentino

Żaden film nie zdobył większego sukcesu i zainteresowania w całym świecie!

Wyświetlana będzie całość

SERJA 1-a: **4 Jeźdźców Apokalipsy**

Dramat. Prolog i 6 aktów.

UWAGA: Pomimo niesłychanie wysokiej dzierżawy obrazu, aby wszystkim dać możliwość obejrzenia tego wyjątkowego i spokojnego filmu

Razem 2 serje 1-17 aktów w jednym programie.

Ceny miejsc pozostają bez zmiany.

Bilety bezpłatne ważne tylko na 1-szy seans.

Początek obrazu o godzinie 5-ej i pół, 7-ej i pół i 9-ej i pół wieczorem. — W czwartek i niedzielę: początek o 3 i pół po poł.

SERJA 2-a: **CUD NAD MARNA**

Dramat 6 aktów.

DOM PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

Zdzisław Ryłski

Częstochowa, Kościuszki 49

Telefon 1-86.

**Cement „Wysoka”,
Smoła, Papa, Gips
wagonowo i detalicznie.**

Ogłoszenie.

Magistrat m. Częstochowy podaje do wiadomości osób zainteresowanych że w roku bieżącym szczepienie ospy ochronnej odbywać się będzie od dnia 2 czerwca do 15 czerwca codziennie w Miejskim Urzędzie Zdrowia przy ul. Dąbrowskiego Nr. 10, w godzinach od 1—6 po poł.

Magistrat m. Częstochowy.

BIURO MIERNICZE

**GEOMETRY PRZYSIĘGŁEGO
K. ZALEJSKIEGO**

Częstochowa, Nowy Rynek 2.

Przyjmuje roboty miernicze rządowo i prywatne.

Wykonuje komasacje, parcelacje, regulacje serwitutów, podział wspólnot, — pomiary górnicze i inne, gospodarcze, — ekspertyzy sądowe.

Wywłaszczenia i spory graniczne.

Syndykat Rolniczy Częstochowski

Sp. Akc.

Poleca na sezon wiosenny:

Narzędzia i Maszyny rolnicze

Nawozy sztuczne

Nasiona i Zboża siewne

Żelazo, smoła, papę

Wysokowartościowy węgiel śląski

Wyłączne przedstawicielstwo znanych ze swej dobroci

NAFTY „Vacuum Oil Company” **CEMENTU** marki „Grodziec”

Sklep: Krakowska 1. — Składy: Krakowska 15. — Biuro: Kilińskiego 3
Filje w Rzepicach i Przyrowie!

Wielki Transport

przyborów sportowych nadszedł

DO SKŁADU APTECZNEGO

Z. ORŁOWSKIEGO

II ALEJA 29 :: TELEFON 36

Rakiety, struny do naprawy rakiety, piłki, siatki tenisowe, oszczepy, dyski, łuki, rapiery, kostjomy lekkoatletyczne i futbolowe, pantofle tenisowe, piłki nożne, gumowe. Sprężyny i gumy do domowej gimnastyki i wiele t. p. rzeczy.

Gry sportowe: krotkiel, tenis pokojowy, kugle i t. p. przedmioty ciekawe i ładne!!!

OBEJRZENIE NIE OBOWIĄZUJE DO KUPNA.

Przedsiębiorstwo robót wiertniczych

J. F. FILUS i SYN

w Częstochowie ul. Jasna Nr. 2.

SPECJALNOŚĆ:

Studnie artezyjskie

i Poszukiwania górnicze

Firma egzystuje od 1896 r.

**AROMATYCZNA
i EKONOMICZNA**

Herbatę

Ceylońska i Jawska
Orange-Peccoe

własnej pakowni poleca

Dom Importowy

Leon Piotrowski

(„MOKKA KAWA”)

Częstochowa, II-ga Aleja Nr. 24.

Prosimy o uregulowanie zaległej prenumeraty.

Czy wytrzymamy?

Weszliśmy od paru tygodni wskutek stabilizacji waluty w okres niesłychanie ostrego przesilenia gospodarczego. Symptomaty jego stają się wszystkim coraz bardziej widoczne. Stabilizacja została do konana zapomocą gwałtownego przykroczenia sruby podatkowej, wskutek czego wyciśnięto nagłe ze społeczeństwa wielkie zapasy gotówki. Nagle też znikła ona z obiegu, ustał kredyt, zamaryły kapitały obrotowe. Było ich i przedtem nie wiele; było ich o wiele zamożniej jak na nasze potrzeby; było ich zaledwie tyle, ile wynosi 1 | 5 część naszego zapotrzebowania. Ale przy dewaluacji środki obiegowe krążyły z błyskawiczną szybkością z rąk do rąk parzyły bowiem ręce tych, co chcieliby je zatrzymać — i szybkość obrotu wyrównywała szczupłość zapasu. Dzisiaj to ustało, wystąpił też jako katastrofalny objaw przesilenia brak środków obrotowych.

Jestto pierwsze następstwo stabilizacji; ale równocześnie wystąpiło i drugie. Jest nim zrównanie warunków naszej produkcji z warunkami produkcji zagranicznej. Dotąd produkowaliśmy taniej, dzięki ich inflacji, wskutek której praca była u nas o wiele tańsza, aniżeli zagranicą — aniżeli np. w Czechach lub w Anglii. Wytrzymaliśmy też doskonale konkurencję czeską i angielską. Dzisiaj jednak gdy protekcja tkwiąca w inflacji, odpadła, produkcja nasza okazuje się od wszelkiej zagranicznej o wiele droższą i gorszą. Pracujemy maszynami i narzędziami technicznymi przestarzałymi, Robotnik nasz nie umie pracować tak intensywnie i wydajnie, jak zagranicą — i nie jest dobrze kierowany. Czas pracy jest u nas albo o wiele krótszy, albo o wiele gorzej wykorzystany. Wszystko to sprawia, że zagraniczny towar konkurencyjny jest tańszy i wszędzie niemal może nas pobić. Nawet na rynku wewnętrznym, co dopiero na bałkańskim, rosyjskim lub jakimkolwiek innym. Cały szereg naszych

przedsiębiorstw w przemyśle metalurgicznym, tekstylnym, górnym, drzewnym, ceramicznym doświadcza dzisiaj tej prawdy na sobie. Nie może sprostać cenami czeskiemu, niemieckiemu, angielskiemu. Na wewnątrz chroni go jeszcze wysoka protekcja cłowa — ale na zewnątrz? Jeśli dodamy do tego nagłe i nadmierne obciążenie go drogim, do 15 proc. miesięcznie dochodzącym kredytem — obrzymiami ciężarami podatkowymi — wysokimi taryfami przewozowymi, to przyszłość przemysłu przedstawia się w świetle fatalnym.

Grozi więc Polsce produkującej zastój życia kredytowego i ruina gospodarstwa przemysłowego. Ale i Polsce konsumującej grozi następstwa niemniej fatalne — w postaci obrzymio wzrastającej drożyzny.

Istniejące w Polsce przesilenie gospodarcze zagraża nie tylko ruiną dla banków, przemysłu, rolnictwa, wolnych zawodów robotników, ale co równie ważne

zagraża zrujnowaniem samego dzieła fiskalnej sanacji. Ruina gospodarstwa społecznego, gdyby jej nie zapobiedz, musi bowiem za sobą sprowadzić ruinę skarbu polskiego. Żyje on tą wełną, którą strzyże na skórze społeczeństwa. Jeśli owca z wycieńczenia zginie, czemże żyć będzie owczar? Inaczej mówiąc, będzie to także zguba dla skarbu i może stać się przyczyną gwałtownego spadku złotego. Dobry jego kurs nie da się utrzymać, jeśli zaczną wysychać źródła dochodów państwa.

D. N.
Częstochowa, 24—V | 1924 roku.

O dzieć, o przyszłość Narodu.

Wszyscy już doskonale zdajemy sobie sprawę, że tylko zdrowi ludzie zdobyć się mogą na energię w pracy, że tylko zdrowi ludzie radują się życiem.

Wszyscy, wiemy, że podwalina

zdrowia w wieku późniejszym jest zahartowany od dzieciństwa organizm, że naodwrot, wszelkie choroby rozwijają się w ustrojach od dzieciństwa anemicznych, rachitycznych i skłonnych do gruźlicy.

Zrozumiały jest, to, ileż starań i zabiegów czynią zamożni rodzice, ażeby dzieciom swoim zapewnić zdrowie.

— Do morza, do morza — uspakaja lekarz zaniepokojoną o zdrowie bladego Tadzia, matkę — wróci zdrow, jak rydz.

— Niewątpliwie — mówi w innym wypadku lekarz do matki wątłej Wandzi — dziecko jest słabowite, ale dwa miesiące, półtora pobytu na wsi, a dziecko przybierze na wadze, wróci z rumieńcami i blaskiem w oczach.

Wy, szczęśliwi rodzice Tadzio i Wandek, którzy możecie wątlm, bladym i smutnym swym dzieciom dać wybrzeże morskie lub leśną polankę, wiele czystego powietrza, wiele złociętego słońca!

Z jaką radością będziecie patrzyli na rumiane i uśmiechnięte liczka waszych pociech po ich powrocie do domu!

A ten Janek z suteryny?, a ta Marysia z poddasza? Przepędzą całe lato na ciałym zabrukowanym podwórku, bawiąc się koło śmietnika; a jeżeli głowy za dom wychyła, to na chodnik zakurzonej ulicy, lub na wydymę piaszczystą podmiejskiego placu.

Wiemy dobrze, że wszystkie te dzieci, to dzieci czasu wojny, karmione rzadko pierśią matki, głodujące podczas okupacji, najczęściej żywność różnymi namiastkami bezużytecznymi lub wręcz szkodliwymi dla organizmu.

Trzeba tych wszystkich siedmio, ośmiolatków wynagrodzić.

Wszystkie dzieci przecież mają prawo do życia i zdrowia, a więc do powietrza, słońca i dobrego odżywiania — a społeczeństwo ma obowiązek dać im warunki zdrowia, obowiązek pływający z najwyższego własnego interesu: mieć zdrowych, energicznych, pracow-

Kupujcie w największym chrześcijańskim Magazynie bławatnym JERZEGO CHOLEWICKIEGO.

II-ga ALEJA Nr. 23.

Synteza pijaństwa

Wódka czysta składa się z wody i alkoholu etylowego (obecnie dozwolony w Polsce stosunek wynosi 55:45). Wódka nieczysta może zawierać różne domieszki dla smaku jako to: cukier, soki owocowe, eter, wyciągi z roślin i t. p. a zawiera często inne alkohole: metylowy, butylowy, propylowy — bardzo szkodliwe dla organizmu.

Alkohol etylowy, otrzymany przez fermentację węglowodanów (krochmalu i cukrów) w postaci zupełnie czystej t. j. 100 proc. jest trucizną zabójczą nawet w najmniejszej ilości. W miarę rozwodnienia zabójcze własności zmniejszają się. Już 80 proc. spirytus byłaby pijany rozumie się w małych ilościach naraz bez poważniejszych zaburzeń w organach trawienia np. przez ortodoksów przy ucztach sz. basowych. Wszelako nawet bardzo rozwodniony alkohol i zupełnie czysty jest bezwzględnie szkodliwy i to z różnych względów.

Paraliżuje działalność jelit i zmniejsza łatwość przyswajania pokarmów. Wiadomo, że pijacy jadają mało, unikają pokarmów prostych, mleka, jarzyn, owoców a przekąski swe po kieliszku zatrawiają korzeniami pieprzem, imbirzem, papryką, octem, a miadło zamłowniane są w tłuszczach. Kombinacja słoniny z papryką (węgierska słonina) jest b. ulubioną zakąską dla wielu. Istnieje nawet teoria, że piwko dopiero po takim daniu nabiera właściwej wartości. Wszystko to prowadzi do niezdytu kiszki, zaniku sił i przedwczesnej śmierci, a w najlepszym razie do niedoślewta. Ręce zaczynają się trząść, język odmawia posłuszeństwa nie można chodzić, nie sposób pracować.

Na umysł działa alkohol jeszcze szkodliwiej. Wielu ludzi już po pierwszym kieliszku zaczyna pleść głupstwa, wazyczna burdy płacze bez powodu, mce się całować z ludźmi nieznanymi. Można z czasem organizm przyzwyczaić do przyjmowania znacznych ilości spirytusu, bez widocznych objawów. al-

koholowego obłędu niemniej ci mogąże kieliszkowi są również zatruci, tylko, że objawy choroby przybierają wtedy inną postać ukrytą. Są to chroniczni obłąkańcy i degeneraci. Istnieje wprawdzie moc opowieści z życia wręcz sprzecznych z powyższem twierdzeniem w rodzaju, że każde ciało najlepiej się konserwuje w spirytusie, ma ją jednak one wartość tylko anegdotyczną. Alkohól sprzedawca również atonję woli (bezwład psychiczny). Wzrostarza szklanka piwa, aby cyklista po niechal dalszej wycieczki i wrócił do domu. Wiedzą o tem z doświadczenia sportowcy i przy treningach unikają napojów mocnych, a oficerowie rosyjscy od czasów osławionego Piotra, który gwałtem zmuszał otoczenie swe do nadużyć pijackich, zawodowi alkoholicy, udając się na posłuchanie do władcy wyższej, aby zachować pozory trzeźwości, szli na czczo, jak do kolumni, ile że nie spożywali posiłku bez wódki. Nawet do herbaty lub mleka dolewano się koniczak lub smirnowkę. Najfatalniejsze jednak spożycie alkoholu wywołuje w potomstwie pijaków. Jako przykład odstraszający służyć może między innymi żywot rodziny pewnej pijaczki angielskiej Ady Jurke, dokładnie zbądany przez angielskie towarzystwo do badań fizjologicznych. **Dama ta urodzona w 1740 roku do 1830 rozgałęziła swą rodzinę w 106000 osób potomstwa, z którego bieg życia 709 osób został zbadany. Było między nimi 142 zebrańców, 64 nędzarzy, 181 prostytutek, 78 zbrodniarzy. Na tę familię Anglia wydała przeszło 10 milionów franków na zapomogi, kosztu rządowe, wieżenne i szpitalne.**

Dr. Antoni Bolle, opisując dzieje szlachty kresowej, jako lekarz długoletni w Kamińcu i lekarz domowy wielu dworów, stwierdza degenerację i wymieranie rodów podolskich wskutek nadużyć alkoholowych, a związek między upadkiem Polski w 18 wieku, a epoką pijacką Sarsów jest aż nazbyt widoczny. Wszystkie te rzeczy są zresztą powszech-

nie wiadome, a nawet każde towarzystwo abstynentów posiada wiele więcej dowodów szkodliwości wódki.

Ale pomimo to ludzie piją i piją co raz więcej.

Literatura wszystkich krajów przepelniona jest utworami, przedstawiającymi we właściwym świetle skutki pijaństwa. — Pomimo to najwięksi poeci świata Goethe, Mickiewicz i inni wypisali hymny pochwalne na cześć alkoholu. Księga pieśni burszów niemieckich, tej bądź co bądź najpiękniejszej części narodu Germanów, to jedna aptocheza opilstwa, a nawet asketyczne wieki średnie, wieki bicowników, pustelników i ekstazy, pozostawiały po sobie między innymi śpiewaankę taką: Bibit hera, bibit herus Bibit miles—bibit clerus, Bibit ille, bibit illa Bibis servus cum ancilla (Pije matka, pije gazda, Pije każdy, pije każda, Pije wojak i księżulo, Pije Bartek z swą Urszulą). Jest nad czem zalać rące!

Na czem polega ten złowrogi czar wódki, że ludność świadoma jej niszczących skutków własności, niemniej zatrawa nią siebie umysł, duszę i ciało. Alkohol sprawa w pierwszej chwili rozkoszne upojenie dla wielu tak wielkie, iż raz zakosztowawszy go, człowiek pożąda potwierdzenia tej przyjemności. Następnie przechodzi to w nałóg. Teoretycy abstynencji nie dość doceniają siłę nałogu. Mówił raz do mnie człowiek prosty i ubogi tak: „Księża i panowie nie, tylko na wódkę gadają. Ale coby warte mi było życie bez kieliszka. Kto ładnie mieszka, czysto i ciepło jest ubrany, po pracy ma teatr, wizyty, książki, gazety, cukiernie, nie rozumie tego, że większość ludzi jest tych przyjemności pozbawiona. Mieszka w wilgotnej i ciasnej suterynie, chodzę w łachach pracuję w brudzie i kurzu, jadę z dwó jaków pod płotem co mi dziewczucha w studzonego niby na obiad przyniesie. Do teatru nie pójdę, bo za drogi i nie wiele zrozumiem, a czytać książek nie będę, bo ich nie mam, a choćbym miał to gdzie, w tej ciemnej piwnicy. Tyle mego, że czasem zajdę do restauracji i tam z kompanją posiedzę, w ciepłej sali, ładnej, z muzyką. Zje się coś lepszego, pogada, posmieje, no i wypije kilka kieliszków. Na kilka dni godzi to!

z losem...”

Tu towarzystwo pijacka jest bodaj czy nie najniebezpiecznym wabiem alkoholizmu. Nikt się pijakiem nie rodzi, choćby miał dziedziczne skłonności do pijaństwa. Życie go dopiero takim robi przez przykład zachęta otoczenia, układ stosunków. Jeżeli chemikom uda się kiedy stworzyć napój, który dając tę samą ilość nerwowego zadowolenia, nie będzie posiadał trujących właściwości alkoholu, kwestja alkoholizmu zostanie za sadniczo rozwiązana. Miljonowa cząsteczka kosztów wojennych w jednym tylko XIX wieku zużyta na systematyczne badania w tym celu, zapewne zagadnienie to jużby rozwiązała. Dopóki jednak niek tak taki nie zostanie wynaleziony wszelkie prohibicje policyjno-prawne dodatnie go wyniku nie dadzą.

Nie wynika z tego, by tymczasowo nie robić nic dla zwalczania alkoholizmu i dla tego nawet taki lex Moczydłowska mimo pewne braki jest rzeczą konieczną, bo chociaż za pomocą przepisów policyjnych nie wykorzeni się pijaństwa odrazu, to jednak wytworzyć można pewne zwyczaje, które w końcu po latach staną się formami życia. Chodzić powinno jednak o to, aby przepisy te były celowe i sprawę kierowały na właściwe drogi. A do takich nie można zaliczyć zakazu sprzedaży czystego spirytusu.

Wystawy ozdobnych butelek z likierami w oknach sklepowych powinny być zakazane. Na każdej butelce powinna być etykieta z trupią główką i odpowiednim ostrzeżeniem, a w szynkach na ścianach porozwieszane również przestrogi.

Przedewszystkiem jednak przykład wstrzeźliwości powinien iść z góry. Dzieci naśladowują starszych, a proletarijaty klasy możne i dopóki na galowach obiadach, w bufecie sejmowym, ucztach jubileuszowych, weselach, imieninach, zjazdach będą strzelali korki z szampana, plamiły obrusy czerwone i nieczyste wino, a bufet z bateriami wódek i przekąsek zatrąwał powietrze, dopóty o żadnej poważnej akcji przeciwalkoholowej nie może być mowy. Medice, cura te ipsum—odpowie życie, życie ludu. Aleksander Peszke.

Spółdzielczy Bank Ludowy

z nieograniczoną odpowiedzialnością

w CZĘSTOCHOWIE Kościuszki II.

przypomina swoim członkom, że Ostatnie Ogólne Zebranie Reprezentantów uchwaliło:

podnieść udziały do 25 złotych (t.j. 45 milionów mk.)

udział można wpłacać ratami

Kasa czynna od 9-ej do 1-ej codzień w soboty do 3-ej p.p.

witych i z życia zadowolonych obywateli.

Kto nie kocha dzieci—według słów pewnego duńskiego pisarza—jest „zbrodniarzem”, kto kocha tylko swoje dzieci, jest „złym człowiekiem”.

Towarzystwo Kolonji Letnich w Częstochowie w przeświadczeniu, że

w mieście naszym są rodzice nie tylko dbali o los swoich Tadzioń i Wandek dopomoga rodzicom uproszonym od losu Janków i Maryś odetchnąć zbiedzonymi płuczkami czystym wiejskim powietrzem i pokrzepić wychudłe ich ciała pożywną strawą,

Komitet Kolonji Letnich.

Koncentracja wojsk litewskich nad polską granicą

Dowództwo nad bándami litewskimi w ręku Niemca

Warszawa. Z pogranicza litewskiego nadchodzą w dalszym ciągu niepokojące wiadomości. W okolicy Szyrwint Litwini skoncentrowali 3 pułki, przebrane po cywilnemu. Szaulisi w dalszym ciągu organizują napady rabunkowe w powiatach granicznych. Dowództwo nad bándami litewskimi, spoczywać ma w ręku jakiegoś Niemca.

Na obszarze Abidamy i Gudelniszki ukrywają się po lasach zbrojne bandy szaulisów, pod dowództwem znanego

bandyty z czasów wojny Wasilkowskiego. Na pograniczu powiatu wilejskiego usiłowano 5 band zbrojnych przejść naszą granicę od strony sowieckiej. Bandy te zostały jednak przez nasze posterunki odparto.

Na terenie Białorusi sowieckiej zorganizowana jest również żywa akcja antypolska. Obok Homla odbył się wiec pod gołym niebem, pod hasłem: „Precz z tyranami Białorusi”.

Prezydent Rzeczypospolitej w Lidzie

Ludność kresów manifestuje swe uczucia dla Rzeczypospolitej.

Lida. W niedzielę o godz. 9 po południu stanął w Lidzie. Na pięknie udekorowanym peronie powitali go goście: prezes komitetu obywatelskiego i przedstawiciel związku ziemian Ludwik Czetwertyński, przedstawiciele licznych delegacji z duchowieństwem katolickim, prawosławnym i żydowskim na czele. Po powitaniu na dworcu p. Prezydent w powozie, eskortowanym przez konną banderę wojsk białoruskich, udał się do miasta. Przy pierwszej bramie triumfalnej powitał p. Prezydenta burmistrz Lidy, Roszkowski. W kościele parafialnym p. Prezydent był obecny na Mszy świętej, odprawionej przez ks. kanonika Bojaruna. Po nabożeństwie nastąpiło powitanie p. Prezydenta przez młodzież szkolną, zgromadzoną na olbrzymim pagórku, wśród malowniczych ruin zamku Gedymina. Owacja, zgotowana przez dziewczęta, miała charakter samorządnej serdecznej manifestacji na cześć Pierwszego Dostojnika Państwa.

Podczas śniadania, wydanego na cześć Prezydenta przez Komitet obywatelski w sali kino-teatru „Nirwana”, szereg toastów rozpoczął przedstawiciel samorządu i sejmiku powiatowego p. Jankowski, przypominając, że najwięksi mocarze ducha i czynu patriotycznego, jak Mickiewicz, Lelewel, Kościuszko, Rejtan, „Traugutt wyszli z ziemi nowogrodzkiej. Kresy złożyły wielokrotnie dowody miłości ojczyzny, potężnego sentymentu państwowe-

go, oraz zdolności do państwowotwórczych czynów.—Stąd też płynię ich entuzjastyczny stosunek do osoby prezydenta Rzeczypospolitej, jako reprezentanta najwyższej władzy polskiej. Następnie przemawiali burmistrz Roszkowski, oraz ks. Sikorski. Jako reprezentant prawosławnego biskupa wilejskiego przemawiał Iłumen Sawatiusz po polsku. „Mieniem naszego arcybiskupa — powiedział mówca — oraz całej prawosławnej ludności eparchii wileńskiej, mam szczególne powitać Was Eksceleńco — niechaj pamiętane będą słowa Zbawcy: „oddajcie co cesarskiego cesarzowi, a co bożskiego Bogu”. W osobie Twojej witamy właśnie tę władzę, która troszczy się o dobrobyt i spokój naszej kochanej Ojczyzny. Wobec tego wierzymy, że błogostawieństwo Boże nie opuści tego kraju i lud jego będzie w szczęściu i spokoju spożywał owoce swojej pracy. Kończąc przemówienie, mówca wznosił toast na cześć Rzeczypospolitej i Prezydenta, mówiąc: „Niech Bóg błogosławi i wzmocni naszą Polskę!” Ostatnim mówcą był rabin Aronowicz. Zazaczył on, że żydzi na kresach zająwszy spokójku po burzliwych przejściach lat wojennych pod opieką Rzeczypospolitej. Przejepieni są dla niej głęboką wdzięcznością. — Rabinowicz wznosił toast na cześć Prezydenta i Rzeczypospolitej, gwarantując swoją konstytucją pełnię praw wszystkim obywatelom.

TELEGRAMY

Ogniowa próba Malej Ententy

Wiedeń. „Neue freie Presse” donosi z Białogrodu: Na konferencji państw malej ententy, mającej się odbyć w lipcu w Pradze, omawiane będą zmiany, jakie zaszły w sytuacji politycznej Europy na skutek wyborów do izby francuskiej i do Reichstagu. Dalej poruszone będą kwestje stosunku do Węgier, sprawa przymierza włosko-czesko-słowackiego, uznania Rosji sowieckiej, oraz sprawa Besarabji.

Gabinet francuski będzie 1-go czerwca

Paryż. — Herriot oświadczył sprawozdawcy agencji Radio, że nowy rząd zostanie utworzony około 1 czerwca. Herriot zaofiaruje kilka portfelii socjalistom, a gdyby ci odmówili, to utworzy gabinet wyłącznie radykalnie lewicowy. Herriot jest zdania, że zwycięstwo lewicy francuskiej wywoła przeobrażenie w Anglii i Stanach Zjednoczonych.

Rząd P. Ramsaya Macdonalda grozi ustąpieniem.

London. Parlamentary sprawozdawca „Daily Telegraph” donosi, iż Rząd Angielski zdecydowany jest ustąpić do

sić króla o rozwiązanie Izby Gmin, jeśli by Izba Gmin głosowała przeciwko Rządowi w sprawie budowy tanich domów mieszkalnych.

Dymisja gabinetu niemieckiego.

Berlin. Biuro Wolfa donosi, że gabinet Rzeszy podał się do dymisji. Prezydent Ebert przyjął dymisję gabinetu, prosi jednak o pełnienie funkcji do czasu mianowania nowego kanclerza.

Bülów kandyduje na kanclerza

Rzym. „Epoka” donosi, że książę Bülów, na życzenie swych przyjaciół politycznych, wyjeżdża w najbliższych dniach do Berlina. Podróż ta pozostaje w związku z życzeniami pewnych kół politycznych, aby Bülów postawił swą kandydaturę na prezydenta Rzeszy lub kanclerza.

Przesilenie gospodarcze w Niemczech

Berlin. W obwodzie Saary wiele hut szklanych wstrzymało roboty z powodu zbyt wysokich cen i plac, co im umożliwiło podjęcie konkurencji z innymi krajami. Ponad tysiąc robotników zostało bez pracy. Także w Saksonji musiał cały szereg zakładów przemysłowych przerwać pracę z powodu braku węgla, wywołanego strajkiem górników: W tych zakładach przemysłowych, które nie wstrzyły ruchu, ograniczono znacznie pracę. Wśród bezrobotnych ujawnia się silny ruch komunistyczny. W Zagłębiu Ruhry dokonano dwóch zamachów przeciw policji.

W Monachium przyłapano organizację komunistyczną.

Zjazd członków b. carskiej gwardji z Hohenzollernami.

Berlin. — Jak słychać, w Poznaniu odbędzie się zjazd członków byłej carskiej gwardji w obecności wszystkich w Niemczech przebywających Hohenzollernów, Ludendorfa, Hindenburga, Tirpitz, wielu książąt niemieckich i reprezentantów niemieckiej szlachty.

Bolszewja wobec Ligi narodów

Rzym. Według pogłosek, rząd rosyjski zakomunikował niektórym państwom m. in. Włochom, że mianował obserwatorem przy Lidze narodów. Dzienniki tużtenże widzą w tym kroku nowy, po uznaniu związku sowiektów, dowód zbliżenia się Rosji do Europy.

Rada ambasadorów zakazuje Litwie najazdów na ziemie polskie

Warszawa. „Journal des Debats” w sobotnim swym numerze przynosi zapowiedź, że konferencja ambasadorów przeprowadzi w sprawie zatargów naszych granicznych z Litwą podwójne demarche. Rząd kowieński zostanie wezwany do respektowania definitywnie ustalonych granic i zaprzestania najazdów na ziemie polskie, natomiast rząd warszawski zostanie uproszony, ażeby unikał stosowania wszelkich surowych represji, któreby mogły tylko zaostrzyć sytuację.

Zbrodnicze podburzanie renegata.

Wilno. Prezes Związku Szaulisów renegat Skorupski przybył onegdaj do Szyrwint i urządził tam wiec. Wobec

Nie chcę innego dot...

Nie chcę innego piękna nad ten złoty kobiercu!
Kłos polski, polskie kwiecie na łącznym kobiercu!
Nie chcę innego dobra, ani innej cnoty,
Nad te, co w polskiej duszy rodzonej sercu
Nie chcę innego szczęścia, jak na polskim chlebie,
Ni innego zacisza, jak wśród polskiej chaty —
Ani innego światła od słońca na niebie,
Kiedy nad polską ziemią rozjaśni białawy! EL

tego, że ludność Szyrwint i okolicy jest prawie wyłącznie polska, Skorupski przemawiał po polsku. Przemówienie swoje rozpoczął od przeproszenia zebranych, że przemawia w tym „psim języku”, musi jednak mówić po polsku, gdyż, „niestety”, Litwini tutaj są tak spolonizowani, że nie rozumieją ojczystego języka.”

Idea przewodnią przemówienia p. Skorupskiego było twierdzenie, że już czas najwyższy, aby uderzyć na Wilno i zdobyć je. Litwini wileńscy, według p. Skorupskiego, są już zorganizowani i czekają na wyzwolenie z podjarzania polskiego.

Krwawe zajęcia w pow. Hrubieszowskim

Warszawa. Z Lublina donoszą: We wsi Kubałowice powiatu hrubieszowskiego, podczas przejmowania kościoła zamienionego na cerkiew, doszło do starcia między ludnością katolicką a prawosławną. Około 50 osób zostało dotkliwie poturbowanych, a 10 ciężiej rannych.

Przejęcie cerkwi było jakoby przedwczesne i dokonane samowolnie przez księdza z Moniatycz. Na miejsce wypadku przybył wojewoda Moskalewski, wicewojewoda Bryła, starosta hrubieszowski oraz dwa oddziały policji.

Możliwość ugody między przemysłowcami a robotnikami na G. Śląsku

Katowice. W gmachu Związku pracodawców przy ul. Stawowej odbywają się w dalszym ciągu bezpośrednie rokowania delegatów organizacji górników i hutników z przedstawicielami wielkiego przemysłu.

Ze strony robotników okazano dużo dobrej woli i uścipliwosci, mianowicie zgodzili się oni na zredukowanie zarobków górniczych o 8 proc., natomiast przemysłowcy zasilają się niepomysłnie mi koniunkturami gospodarczymi, żądają redukcji zarobków w górnictwie o 12 proc., w hutnictwie o 19 proc.

Nie jest wykluczone, że przyjdzie do podpisania kompromisowej ugody. Gdyby rokowania się rozbiły, byłoby to wielkim nieszczęściem i klęską dla G. Śląska i całego państwa.

W Państwowej Żeńskiej Szkole

GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Aleja Nr. 60.

Przyjmuje się zapisy na dział wiecki i kamaszniczy od dn. 27 | V.

Niebywała Okazja!!!

Od poniedziałku t. j. dnia 26 maja rozpocznie się w największym chrześcijańskim magazynie białatnym

JERZEGO CHOLEWICKIEGO

w Częstochowie Aleja II Nr. 23.

Telefon Nr. 25.

OKAZYJNA SPRZEDAŻ oryginalnych amerykańskich płóciennych kapeluszy różnych wielkości i kolorów po cenie nie przewyższającej kosztu nici i uszycia, a mianowicie po Zi. 1 gr. 50 lub mk. 2700000

UWAGA! Dla kupujących powyżej 100 sztuk oraz dla instytucji filantropijnych dogodnie warunki i nieznaczny rabat.

Pozatem normalna sprzedaż NOWOŚCI na sezon letni. Ceny niskie. Obsługa szybka i uprzejma. OBEJRZENIE NIE OBOWIĄZUJE DO KUPNA.

Examinacje wstępne do klas gimnazjalnych i przygotowawczych w Gimnazjum

SS. Najsw. Rodziny z Nazaretu

w CZĘSTOCHOWIE

rozpoczynają się w **poniedziałek dnia 2-go czerwca**

Zapisy uczennic przyjmuje codziennie kancelaria gimnazjum od godziny 4-jej do 6-jej.

Nowa placówka.

Komitet Częstochowskiego Oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża w swej działalności prowadzi akcję jednocześnie w dwóch kierunkach: przygotowawczym i pokojowym. — Akcja przygotowawcza znajduje się w stadium organizacyjnym i ściśle jest związana z dyrektywami otrzymanymi od Zarządu Głównego w Warszawie.

Działalność pokojowa Częstochowskiego Oddziału, jest przystosowana do potrzeb miejscowych, celem przyciągnięcia z pomocą miejscowemu społeczeństwu.

Istnienie Żłobka dla dzieci podrzuconych i dzieci nieślubnych, przez swą dwuletnią egzystencję, ilość dni zakładowych, stosunek śmiertelności dowiodło, że tego rodzaju instytucja jest niezbędna i konieczna. Żłobek, który przez cały ciąg swego istnienia daje schronienie niemowlęciu bezradnemu i bezsilnemu, przyszedłszy obywatelowi naszego Państwa, należy do rządu kościelnego opieki społecznej.

Komitet miejscowy, dzięki poparciu miejscowego społeczeństwa, powziął myśl rozszerzenia swej działalności, stworzenia zakładu większego, przede wszystkim dla dzieci słabowitych i zagrożonych tą straszną plagą naszego narodu, jaką jest gruźlica i w tym celu prawie od roku kołatał do Władz Rządowych o oddanie domów po b. komorze celnej w Herbach dla przyszłego Schroniska. Różne koleje przedchodzą starania dość energiczne Czerwonego Krzyża. Był okres czasu, że zdawało się, iż cała sprawa jest przegrana, a projekt Schroniska powędruje do akt.

Nareszcie jednak po długich staraniach, Ministerstwo Robót Publicznych zdecydowało się wydzierżawić na lat 10 dwa domy mieszkalne po b. komorze celnej w Herbach wraz z zabudowaniami gospodarczymi Częstochowskiego Oddziałowi P. C. K. za roczną tenantą dzierżawą w wysokości 5,000 złotych, co w przeliczeniu na dawne marki polskie wynosi przeszło 9 miliardów. — W dodatku do czynszu Ministerstwo postawiło ten warunek, że cały remont budynków zostanie przeprowadzony na koszt Oddziału miejscowego, według kosztorysu zatwierdzonego przez Władze Rządowe, który wykazuje sumę około 30 miliardów marek polskich. Warunki dzierżawy tak uciążliwe, zmusiły Komitet do zastanowienia się nad rozpoczęciem akcji, jednak myśl zaopiekowania się 150 pensjonarzami biednymi, myśl wyrwania ze środowisk gruźliczych niechynych ofiar śmierci, zmusiła członków Komitetu do szukania dalszych źródeł zabezpieczenia bytu nowopowstającej placówki.

KWESTA

na Chrześcijańską Oświatę Robotniczą.

Przez słuszne ustawy, określające czas pracy, robotnik zyskał dużo wolnego czasu i dziś, może pomyśleć o kształceniu samego siebie przez czytanie dobrych książek i gazet.

Lecz niestety wysoka cena książki przy zarobkach często niewystarczających na utrzymanie, w bardzo wielu

Warunki Rządowe postawione w Warszawie, zostały przyjęte, umowa podpisana, boć przecie staraliśmy się instytucję dla dziecka polskiego, dla dziecka chorego.

Ta myśl musi dodawać otuchy i chęci do pracy społecznej w opiece nad dzieckiem. Zdeastrowane budynki 10-letnim brakiem gospodarza, chwilowymi, nieposzonymi gośćmi od trzech tygodni znajdują się w stanie remontu gruntownego. Niema pokoju, niema klatki schodowej, ażeby nie trzeba było poprawek, przeróbek i uzupełnień. Cała posesja o przestrzeni przeszło 20 tysięcy metrów kwadratowych, wraz z kawałkiem lasu, zostaje ogrodzona parkanem, w budynku głównym, posiadającym kilkadziesiąt pokoi, rozmieszczone zostaną: Oddział dla niemowląt (b. Żłobek) z ulicy Dąbrowskiego nr. 8, sypialnie dla dzieci starszych, obszerne jadalnia, kaplica, szkoły i w oddzielnym skrzydle mały szpitalik. Nieopodal w budynku gospodarczym znajdują pomieszczenia: piekarnia, kapiel, pralnia i suszarnia.

W drugim budynku mieszkalnym rozlokowany zostanie personel administracyjny, kancelaria Zakładu, skład inwentarzowy i mieszkanie intendenta. W przeciągu 2-ch miesięcy, ziemia częstochowska poszczycić się będzie mogła nową placówką społeczną, która nazwę nosić będzie „**Dom Wychowawczy Częstochowskiego Oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża**”. Nazwa jasno wskazuje, że ofiarne społeczeństwo Częstochowskie, widząc niedolę swych małych współobywateli, z pomocą spieszy im zawsze i otacza ich troskliwą opieką.

Władze Rządowe Departamentu Opieki Społecznej, widząc celowość i potrzebę powstającej placówki, zawarła umowę z przedstawicielami miejscowego Komitetu umieszczając, po skończeniu remontu przeszło 100 pensjonarzy.

Nadchodząca Kwesta Tygodnia Pol. Czerw. Krzyża zmusza naszą Redakcję do zwrócenia się o wydatną i rychłą pomoc naszemu Oddziałowi Pol. Czerwonego Krzyża. Zobowiązanie wzięte przez Komitet na barki swoje, z drugiej zaś strony przewodnia myśl przyszłego domu Wychowawczego, po winny obudzić w każdym z nas chęć do rzucenia choć małej cegiełki do dużej sprawy ogólnej.

Szczegółowy plan Tygodnia Kwesty, zostanie podany przez nas w jednym z najbliższych numerów, społeczeństwo jednak niech nie każe biednym małym dzieciom czekać i pospieszy z ofiarami do administracji naszego pisma dla Domu Wychowawczego w Herbach.

wypadkach tamuje dostęp do oświaty niejednemu żadnemu wiedzy.

Kryzys w przemyśle i wzrastające bezrobocie w krótkim czasie nie rokuje poprawy pod tym względem. Jedynie dobrze zorganizowane biblioteki i czytelnice mogą dać możność szerokim masom robotniczym korzystania ze skarbcza wiedzy.

I dlatego Patronat i Zarząd apolitycznej, kulturalno-oświatowej organi-

zacji „Ogniska Robotniczego” dążą do utworzenia dużej biblioteki i czytelnicy robotniczej przy ul. Krakowskiej pod № 24; pragnie zwłaszcza na długie jesienne i zimowe wieczory zawiązać przygotowawczą dla szerokiich mas ludności pracującej środki dla kształcenia umysłu i serca.

Przy trudnych warunkach materialnych w jakich dziś robotnik żyje, organizacja tego wzniesłego celu, zostającego w związku z postępem kulturalnym społeczeństwa osiągnąć nie potrafi, jeżeli jej społeczeństwo nie pospieszy z pomocą.

To też Patronat i Zarząd „Ogniska Robotniczego” zwraca się z gorącą prośbą do miejscowego Społeczeństwa:

1) O poparciu kwesty ulicznej „Na Chrześcijańską Oświatę Robotniczą” którą urządzi w dniu 29-ym b. m. t. i. w dniu Wniebowstąpienia Pańskiego.

2) O zwrócenie wszystkich wypożyczonych w czasie wojny książek z biblioteki „Ogniska Robotniczego”, a dotąd nie oddanych.

3) O łaskawe zaoferowanie zbędnych egzemplarzy dzieł, znajdujących się w prywatnych księgozbiorach na rzecz biblioteki „Ogniska Robotniczego”, które ofiarodawcy raczą składać przy ul. Krakowskiej № 1, m. 5.

Zarząd: Mikołaj Jegier

Wojciech Iwański

Patron: Ks. J. Patrzyk.

KRONIKA.

— **Wniebowstąpienie Pańskie.** Na dzień dzisiejszy przypada uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego. Uroczystość tę obchodzi Kościół katolicki na pamiątkę wstąpienia do nieba Chrystusa Pana na górze Oliwnej w obecności 11 apostołów po upływie 40 dni po swem Zmartwychwstaniu. — Uroczystość ta, uważana za jedno z czterech świąt głównych, obchodzona jest od czasów św. Augustyna.

We wszystkich świątyniach miejscowych odbędzie się dzisiaj uroczyste sumy i liczne msze św. w porządku usalonym na każdą niedzielę zwykłą.

— **Od Redakcji.**

Z powodu uroczystości Wniebowstąpienia Pańskiego, następny numer naszego pisma ukaze się w piątek o zwykłej porze.

Dzisiejszy numer „Gońca” zawiera 8 stronik druk.

— **Dziś znaczek na oświatę robotniczą.** Dziś, w czwartek odbędzie się uliczna sprzedaż znaczka na oświatę robotniczą. Niechaj nikt nie odmawia skromnej bodaj ofiary!

O słońce dla dzieci. Dziś, w parku zabawa na Kolonje Letnie.

W dniu dzisiejszym odbędzie się o godzinie 3-jej po poł w parku 3-go Maja wielka zabawa na rzecz Kolonii Letnich. Zabawa urozmaicona będzie wieloma ciekawymi atrakcjami, a m. in. loterią faktową, zawierającą dużą ilość cennych przedmiotów. Co drugi los wyrywa.

Niewątpliwie społeczeństwo miejscowe jak najwydatniej poprze zabawę, zorganizowaną przez Komitet Kolonii Letnich na tak piękny cel humanitarny, jak wysłać do słabowitych i biednych dzieci na wieś, gdzie pod wpływem dobroczynnego słońca i świeżego powietrza odzyskać zdrowie i siły.

— **Do członków Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.** Komitet Ligi Obrony Powietrznej Państwa i Obrony przeciwgazowej za naszym pośrednictwem najuprzejmiej prosi o zapisywanie się na członków oraz tych wszystkich, którzy zapisali się już w dniu 30 marca b. r. na członków Ligi, aby byli łaskawi wpłacić składkę członkowską w Administracji „Gońca”

przy ul. Panny Marji № 26 za pokwitowaniem. Wpis wynosi 2 miliony jednorazowo, składka miesięczna 1 milion marek.

— **Posiedzenie Rady miejskiej.** W środę, dnia 28 b. m. o godzinie 7 i pół wieczorem odbędzie się posiedzenie Rady miejskiej.

— **Dancing-kawa.** Komitet Polskiego Czerwonego Krzyża rozpoczyna swą Kwestę p. n. „Tydzień Polskiego Czerwonego Krzyża” dancingiem-kawą, urządzając taką w dniu 31 bm. o g. 8 wieczorem w salach hotelu „Polonia”.

Grono uproszonych pań na czele z p. dyr. Hłasko i inż. Hertzowa, dokłada wszelkich starań, ażeby pierwszy dancing na gruncie Częstochowy wypadł imponująco.

Niewątpliwie jaknajszersze sfery społeczeństwa miejscowego podążą tłumnie na zapowiadany dancing, aby w ten sposób zasilili materialnie tak piękną i pożyteczną instytucję humanitarną, jaką jest Polski Czerwony Krzyż.

Wejście na dancing bezpłatne, jedynie za okazaniem kuponu kawowego, cena którego wynosi 10 milionów mk.

— **O uiszczenie zaległych rat na akcje Banku Polskiego** W myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej pozwolono akcjonariuszom, subskrybującym się na 25 sztuk akcji i wyżej, uskuteczniać wpłaty ratami z zachowaniem następujących warunków: subskrybujący wmiem dnia 31.3 r. b. pokryć przynajmniej 40 proc. sumy subskrybowanych akcji do 1 | 5 r. b. 60 proc., do 1 | 6 r. b. 80 proc. i do 1 | 7 r. b. resztę należności.

Ponieważ część akcjonariuszy nie wpłaciła kwietniowej raty a zbliża się termin majowej raty, wskazaniem jest uiszczyć zaległe raty wraz z przypadającymi w m-cu maju, gdyż nieuiszczenie tych rat spowoduje całkowite unieważnienie zapisów.

Zjazd Straży Ogniowych w Częstochowie.

Jak już donosiliśmy, w dniu 28, 29, 30 i 31 b. m. w Straży Ogniowej Ochotniczej w Częstochowie odbędzie się kursy pożarnicze dla Straży Ogniowych, działających na terenie Starostwa Częstochowskiego. Kursy przeznaczone są w pierwszej mierze dla oficerów Straży, następnie dla wszystkich tych szeregowców, którzy mają chęć wiedzę swą w zakresie pożarnictwa rozszerzyć.

W ciągu powyższych 4 dni Druhowie będą mogli pod kierunkiem sił fachowych przejść cały kurs pożarnictwa tak pod względem teoretycznym jak i praktycznym, w programie kursów uwzględniona jest ujednolicona musztra, ujednolicone ćwiczenia szkolne z narzędziami. Słuchacz wynosi z kursów bezwzględnie wielką korzyść, umocnia swe wiadomości w zakresie wiedzy pożarniczej, wiedzę tę w następstwie rozszerza na kierowane przez się drużyny strażackie, czem spełnia Druhowie ciążący na nich obowiązek, przyczyniając się do rozwoju obrony przeciwpożarowej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Po ukończeniu kursów, w dn. 1-go czerwca r. b. odbędzie się Zjazd ćwiczebny wszystkich Straży z całego powiatu częstochowskiego. Na dzień ten przybyć powinny drużyny strażackie w składzie conajmniej 12-tu druhów i stanąć do zawodów pomiędzy sobą.

Wyóżniające się drużyny zostaną nagrodzone, na nagrody przeznaczone są cenne narzędzia strażackie, dyplomy i świadectwa. Komitet organizacyjny z swej strony poczyni wszelkie ułatwienia dla uczestników kursów oraz zjazdu ćwiczebnego tak pod względem dostarczenia bezpłatnych podwójnych noclegów oraz możliwie najtańszego wyżywienia, zaleca się jednak, by Druho-

W sobotę, 31 maja r.b.

W sobotę 31 maja r.b.

DANCING-KAWA

o godzinie 8-jej wieczorem

W SALI HOTELU POLONJA NA RZECZ POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA.

wie żywność zabrali z donau, a tem samem oszczędził wydatków na wyżywienie się w Częstochowie.

Komitet organizacyjny kursów i zjazd dotychczas nie zainteresowały się „fałszywym prorokiem” i jego podejrzana działalność, stającą jedynie zamieszanie i ogłupiającą szersze warstwy tej publiczności, która jednak na te „ciekawe” odczyty przybywa. Sądzimy, że w imię spokoju i bezpieczeństwa władze bezwzględnie zakazą wygłoszenia zamierzonych odczytów.

— **Wielki festyn w parku.** W sobotę, dnia 31 b. m. o godz. 3 po poł. w parku 3 Maja odbędzie się wielki festyn, urządzony staraniem podoficerów zawodowych 27 p.p. na cele kulturalno-oświatowe pułku.

— **Zabawa w Blachowni.** W niedzielę, dn. 1 czerwca w lesie o strowskim odbędzie się wspaniała zabawa o wielce urozmaiconym programie, połączona z bogatą loterią fantową. — Zabawa urządzona będzie przez Zarząd Straży Ogniowej ochotniczej przy hucie państw. „Blachownia”.

— **Zawody piłki nożnej.** Dziś w czwartek o godz. 4 ej po poł. na boisku miejskim na Zawodźlu odbędzie się zawody piłki nożnej pomiędzy K. S. „Wisła” (Kraków) a K. S. „Orleża”.

— **Wystawa prac uczniowskich.** W niedzielę, dnia 1 czerwca r. b. o godz. 12 w poł. nastąpi otwarcie wystawy prac uczniów II-go Gimnazjum państw. im. R. Trauguta (ul. Kościuszk. 19a).

— **Fałszywy prorok.** Powtórnie już pojawił się na bruku częstochowskim niejaki Jan Kusina, agent międzynarodowego stowarzyszenia badaczy pisma św., usiłując zorganizować odczyt w sali „Harmonja” (!) na podobnie wyzywający temat, jak: „Co znaczy fałszywy nominalny Kościół z imienia, a prawdziwy Kościół Chrystusowy”.

Brednie tego osobnika, stojącego na bardzo niskim poziomie inteligencji, wywołują wszędzie zamieszki i nawet poważniejsze awantury. Ostatnio fakt taki miał miejsce w Stradomiu. — Niepowolany interpretator pisma św. zwabia publiczność na swe „wykłady” bezpłatnym wejściem, lecz zwykle w końcu odczytu nakłania łatwowiernych

do nabywania bezsensownych broszurek niewiadomego źródła.

Dziwnem się wydaje, że władze odnośne dotychczas nie zainteresowały się „fałszywym prorokiem” i jego podejrzana działalność, stającą jedynie zamieszanie i ogłupiającą szersze warstwy tej publiczności, która jednak na te „ciekawe” odczyty przybywa. Sądzimy, że w imię spokoju i bezpieczeństwa władze bezwzględnie zakazą wygłoszenia zamierzonych odczytów.

— **Wielki festyn w parku.** W sobotę, dnia 31 b. m. o godz. 3 po poł. w parku 3 Maja odbędzie się wielki festyn, urządzony staraniem podoficerów zawodowych 27 p.p. na cele kulturalno-oświatowe pułku.

— **Zabawa w Blachowni.** W niedzielę, dn. 1 czerwca w lesie o strowskim odbędzie się wspaniała zabawa o wielce urozmaiconym programie, połączona z bogatą loterią fantową. — Zabawa urządzona będzie przez Zarząd Straży Ogniowej ochotniczej przy hucie państw. „Blachownia”.

— **Zawody piłki nożnej.** Dziś w czwartek o godz. 4 ej po poł. na boisku miejskim na Zawodźlu odbędzie się zawody piłki nożnej pomiędzy K. S. „Wisła” (Kraków) a K. S. „Orleża”.

— **Zawody wzbudziły łatwo zrozumiale zainteresowanie.** Drugie zawody rozegrane zostaną pomiędzy K. S. „Jutrzenka” (Kraków) a miejscową „Warta”. Mecz poprzedzony będzie o godz. 4-ej po poł. trójbojem lekkoatletycznym „Warty”.

— **Zuchwały rozbój w pociągu pod Częstochową.** Rozboje w pociągach pasażerskich są coraz częstsze. Rabusie wpadają do przedziałów I lub II klasy, gdy pociąg jest w ruchu, terroryzując pasażerów, odbierają im gotówkę i walizki i znikają w ciemnościach nocy.

Ostatnio w ten sposób obrabowano w pociągu osobowym między Rudnikami a Częstochową dyrektorkę Stawiską z Piotrkowa, udającą się na odpoczynek letni do Małopolski. Rzeźmieszek wpadł w rewolwerem w rękę do przedziału damskiego, zajmowanego przez p. Stawiską, porwał kufry i wyrzucił je z pociągu, a następnie zniknął. Szkoda wynosi około 4 miliardów mk.

— **Nieszczęśliwy wypadek przy pracy.** Duczowska Marjanna lat 28, zam. na Ost. Groszu przy ul. Polnej, czyszcząc maszynę w biegu w fabry. „Częstochowianka”, uległa pozarpaniu kici prawej ręki. Pozostawioną odwieziono do szpitala Panny Marii.

„Czterej Jeźdźców Apokalipsy”

— Od roku już „Czterej jeźdźcy Apokalipsy” pędzą w tryumfalnym pochodzie po całym świecie i rozstawiają tam, gdzie nie jest znane, nazwisko znakomitego autora hiszpańskiego, Blasco Ibaneza i realizatora tej jego świetnej powieści amerykańnika Rexa Ingrama.

Widzimy na ekranie wszystko, co może dać genialna inscenizacja filmu Rexa Ingrama: świetną realizację pomysłu, cuda najnowszej techniki, przepyszne zdjęcia: Argentyna i cudowne widoki; potem Paryż; pierwsze deszczowe zapowiadające się burzy: mobilizacja i odjazd bohaterów; walki, okopy, zajęcia przez Niemców miast i miasteczek: zbrodnicze zabawy na okupowanym zanku, okrutne i wstrętne figle; mordy i okrucieństwa, przyjazd dzielnych obrońców z Ameryki. Wybornie ujęte typy bohaterów; zdumiewające technika obrazy pędzących jeźdźców wśród walk i pożog, w opowiadaniu mistyka Rosjanina. W akcję jak promień słońca jesiennego wpleciona jest przeducana miłość dwojga cudownych ludzi: Alice Terry i Rudolpha Valentino: miłość smutna jak sama wojna: Mady porzuciła niekochanego starszego męża, by połączyć się na zawsze z ubóstwianym kochankiem. Ale mąż-bohater na wojnie oślepił, więc zostaje się z kochankiem i kalece życie swoje poświęca, a potem do końca życia nosi żalobę po bohaterką śmiercią zmarłym kochanku. Każdym tępem krwi widz odczuwa żywe życie, żywy ból i okrutną tragedję ludzkości, a każda scena wyświetlona z wielką dyskrecją i umiarem, i nie dziwnym się, że film rozgłoszył zdobył cały świat. Pokuszono się nawet o wyświetlenie go w Berlinie. Wywołał oczywiście burzę protestów. Ale znaleźli na to sposób dyrektorzy kin berlińskich i poprzedzili obraz ogłoszeniem:

„Film Blasco Ibaneza jest umysłową bitwą nad Marną. Dzieło to posiada dla nas wartość rewelacyjną, albowiem pozwala zrozumieć powody dla których świat nas nienawidzi”.

I publiczność uspokoiła się. I my jesteśmy spokojni że niepospolity film szturmem zdobędzie naszą publiczność, gościć będzie w „Odeonie” przy wypełnionej sali.

HUMOR I SATYRA.

W burżuazji

— Czy zauważyłeś jaką różnicę w stosunkach po zmianie waluty?

— Owszem—coraz trudniej naciągnąć kogoś na pożyczkę.

Przed rusztowaniem

Ona.—Ze policja pozwala pracować robotnikom tak wysoko i na takich cienkich deskach.

On.—To prawda! Onj są w ciągłym niebezpieczeństwie.

Ona.—Nie o to chodził A gdyby tak który z nich spadł nam na głowy?

NADEŚLANE.

Szanowny Panie Redaktorze!

Na skutek artykułu wstępnego pomieszczonego w numerze 1 „Nowin Częstochowskich”, uprzejmie proszę o umieszczenie w poczytnym Ich piśmie poniżej nakreślonych uwag i kilku wyjaśnień.

Przedewszystkiem stwierdzić trzeba, że wstępny artykuł „Nowin Częstochowskich” nie posiada cech krytyki poważnej, która w każdej dziedzinie życia społecznego jest wielce pożądana, lecz nosi wszelkie znamiona krzykliwej napaści na instytucję ubezpieczeniową, powołaną do życia na mocy ustawy Sejmowej. Trudno bowiem przy największej pobłażliwości sądu przypuścić, aby krzykliwe i szumne tytuły artykułów, bezpodstawnie i mocno chybione w treści zarzuty — służyć mogły do wyrobienia sobie właściwego pojęcia o działalności Kasy Chorych na terenie powiatu Częstochowskiego i zaznajomienia się z ustawą. Z całą pewnością stwierdzić trzeba, że artykuł ten posłużyć może li tylko za doskonałą podstawę do wyrobienia sobie opinii o kwalifikacjach autora do omawiania spraw społecznych i poziomie literackim nowokreowanej redakcji „Nowin Częstochowskich”.

Nadmieniam, że Kierownictwo Kasy nie uważa za stosowne polemizować z Redakcją „Nowin Częstochowskich”, która nietylko wykazała brak znajomości ustawy i systemu organizacji Kas Chorych, ale przedewszystkiem nie umie tak ważnej sprawy poważnie traktować. Sprawozdanie za pierwszy rok działalności Kasy, które się ukaze wkrótce, będzie najlepszym materiałem do wykazania, czem jest ta instytucja, jak spełnia swe zadanie na gruncie powiatu Częstochowskiego, jaki ogrom pracy i ile musiano pokonać trudności, aby w tych niezmiernie ciężkich i niesprzyjających warunkach, w jakich odbywała się organizacja—stworzyć tak potężną i wielce użyteczną placówkę ubezpieczeniową. Wszystkie zaś ci, którzy nie mają ochoty przychylnego uprzedzenia, wywołanem może ciężarami, jakie zmuszeni są na rzecz ubezpieczenia ponosić i z zainteresowaniem śledzą rozwój tej instytucji — muszą stwierdzić, że z miesiąca na miesiąc sprawność w lecznictwie i administracji zaledwie rok istniejącej miejscowej Kasy, co raz więcej udoskonala się.

Dłatego nie w odpowiedzi redaktorowi „fascynującego” artykułu, lecz Szanownym czytelnikom, którzy nie mieli sposobności wyrobienia sobie samodzielnie opinii o działalności tutejszej Kasy i zaznajomienia się z ustawą, nie chcąc, aby artykuł „Nowin Częstochowskich” zdezorientował ich w tej ważnej sprawie—służę niżej wyłuszczonej wyjaśnieniami:

Przedewszystkiem stwierdzić należy, że ogół pracowników uświadomionych społecznie nie uważa opłaty 2 i pół proc. od swoich zarobków na rzecz Kasy Chorych za haracz narzucony im, lecz za ustawowy obowiązek względem tej jedynej instytucji, która w dziedzinie prawodawstwa ubezpieczeniowego daje im tysiącokrotnie większe korzyści, niż wszelkie dawniejsze gdzieindziej istniejące Kasy fabryczne.

Z tego, że istnieje opinja wśród pracowników, aby całkowitą składkę ubezpieczeniową opłacali właściciele warsztatów pracy, nie wypływa wniosek, aby dążenia te określać jako walkę ubezpieczonych przeciwko zasadzie istnienia i organizacji obecnych Kas Chorych.

Inny zarzut, jakoby w ciągu godziny lekarze, pracujący w Kasie przyjmowali po 50 pacjentów, jest z gruntu fałszywy, gdyż ilość udzielanych porad lekarskich w ciągu omawianego czasu nie przekracza przeciętnie liczb 7—8. Nie mniej charakterystyczny jest zarzut rozrzutności, wysunięty z powodu posiadania przez Kasę 2 aut; Redakcja „Nowin Częstochowskich” omal nie zaleca do przewożenia lekarzy i chorych na odległość często do 20 kilometrów jakichs prymitywnych środków lokomocji, nie wiedząc, że chwila czasami stanowi o życiu człowieka. Prowadzona ścisła kontrola używalności środków lokomocji wykazuje, że auta służą prawie wyłącznie dla celów lecznictwa, a nie administracji Kasy.

Na dalsze mniej poważne i bezpodstawne zarzuty nie uważam za stosowne odpowiadać. Sądzę, że ogół Szanownych czytelników ma dostateczną podstawę do utwierdzenia się w przekonaniu, że redakcja „Nowin Częstochowskich” wykazującą niezajomość poruszanej przez siebie sprawy, jakoteż operującą fałszywymi danymi, wogóle nie miała poważnie w względzie ani uzdrowienia wad ustawy ani systemu organizacyjnego Kas Chorych. Z tych względów należy przypuścić, że gazетка ta z braku sił wykwalifikowanych w personelu Redakcji, poważnie zakreślonego programu działania i czytelników bezkrytycznych wkrótce zniknie z horyzontu, aby omawianie tak ważnych spraw społecznych pozostać wyłącznie bardziej powołanym, głębiej traktującym objawy życia publicznego, organom prasy.

Racz przyjąć Szanowny Redaktorze wyrazy wysokiego poważania

M. Fulman
Sekretarz Pow. K. Ch.
w Częstochowie.

OFIARY.

Z okazji Imienin p. Dyr. Teodora Rzeszarskiego składają 2 cegiełki na „Dom Akademicki” w Warszawie pracownicy Tow. Ubezpieczeniowego w Warszawie Oddział w Częstochowie

Korzystajcie z okazji!!!

Zupełną wyprzedaż resztek

wielnianych i bawelnianych rozpoczyna od piątku dnia 30 maja r. b.

„BŁAWAT”

I-sza ALEJA 14.

Po cenach bardzo niskich. Prosimy o przekonanie się.

CEMENT, PAPE, SMOŁĘ, GIPS
FARBY, POKOSTY i TRZCINĘ
najtaniej sprzedaje

D. BERKOWICZ

CZĘSTOCHOWA

KOŚCIUSZKI 45.

WAŻNE DLA WSZYSTKICH
w Hurtowym składzie
Towarów bławatnych

M. Fausta

przy ul. Strażackiej 10
I piętro front.

Od dnia dzisiejszego została wprowadzona sprzedaż detaliczna wszelkich towarów bławatnych.

Ceny w detalu jak w hurcie.

Kino-Teatr „NOWY”

UL. PANNY MARJI Nr. 43.

Program od soboty 24-go maja i dni następnych!

Niebywała sensacja dla Częstochowy!!!

Największy film świata, wobec którego bledną wszystkie dotychczasowe arcydzieła kinematograficzne! Epokowe arcydzieło włoskie, które stało się nieodwołalnie na kulminacyjnym punkcie współczesnej kinematografii i spotkało się z zachwytem krytyki na całej kuli ziemskiej!

„MESSALINA”

Kolosalna tragedia historyczna imponuje swą wielką siłą artystyczną, napięciem dramatycznym poszczególnych scen, żywiołową potęgą epizodów i wspaniałym odtworzeniem architektury starożytnego Rzymu, grodu Cezarów. Jedynie geniusz włoskiego realizatora ENRICO GUAZZONI zdołał stworzyć to monumentalne arcydzieło! Messalina, córka konsula Marka Messalii, chciwa i okrutna małżonka Klaudjusza, wstawiona ze swej niezwykłej urody jest zatrutym kwiatem tej zgniełej epoki. Jej imię jako synonim oszalałego rozpasania, przeżyło wieki! Messalina, brukająca purpurę cesarską w najbardziej szlachetnych bachanaljach wśród motłochu, ujarzmiająca potęgą spojrzenia władców starożytnego świata i przez szal krocząca do upadku! Messalina, wyrządzona służebnica Wenery, pożądająca miłości pięknego niewolnika, zniewolona utopić miecz we własnym łonie! Taką Messalinę uosobiła RINA di LIGUORO Dzieje Messaliny i jej wyuzdanie utrzymali realizatorzy na ekranie czarująca kobieta i wspaniała artystka hrabiania w dyskretnym świetle.

Tragiczne napięcie!

Kontrasty nastrojów!

Przeprych wystaw!

Mistrzowska gra!

Wielotłuszczane tłumy!

Imponujące sceny!

Najlepsze efekty!

Uwaga! Z powodu niebywale wysokich kosztów dzierżawy obrazu ceny miejsc nieco podwyższone. Pasażerowie i bilety ulgowe prócz urzędowych i prasowych nieważne!

BACZNOŚCI

POSPIESZNA PRALNIA BIELIZNY

ORAZ CHEMICZNA

p. f. „JADWIGA”

ul. STRAŻACKA Nr. 17.

Przyjmuje bieliznę sztywną, miękką jak również garnitury, kostiumy pała gumowe męskie, damskie po cenach bardzo zniżonych.

STRAŻACKA 17.

FIRMA H. IMICH

II-ga ALEJA NR. 16.

Poleca po cenach zniżonych FARBY, POKOSTY, CEMENT i GIPS

UWAGA: Kantor firmy przeniesiony został na pierwsze piętro z frontu.

Spółka Mistrzów Malarskich

„POLICHROMJA”

w Częstochowie ul. Dąbrowskiego Nr. 22.

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie malarstwa wchodzące solidnie i po cenach przystępnych.

Maszynista litograficzny

na lepsze roboty kolorowe

potrzebny

do Sp. Akc.

Bolesław Kotkowski i S-ka, w Łodzi, ul. Piotrkowska 91.

Skład sukna D. ZYSSER i Kortów

Częstochowa I-sza Aleja Nr. 2 w podwórzu.

Poleca w wielkim wyborze bostony, sukna, kamgarny i gabardiny na pała i garnitury męskie i suknie

po cenach bardzo przystępnych.

Ważne dla panów malarzy

SKŁAD MATERJAŁÓW APTECZNYCH i FARB

W. ORŁA III-cia ALEJA Nr. 46.

poleca po cenach konkurencyjnych

Pokost i Farby w najlepszych gatunkach

Kupujcie w handlu chrześcijańskim.

Fabryka Maszyn, Odlewnia Żelaza i Metali TEODORA BUCHALSKIEGO

Częstochowa, ul. Krakowska Nr. 22.

Odlewy, lano-kute:

klucze kalibrowe, Części żniwiarkowe, tryby, łączniki do rur i t. p.

Odlewy mosiężne i brązowe.

Posiada na składzie maszyny rolnicze i części do tychże które po konkurencyjnych cenach poleca.

Robota solidna!

Wykonanie szybkie.

Ważne dla pp. Piekarzy

Mąka pszenna gwarantowanej do-

broci na worki

w „POLSKIM HURCIE”

sp. z ogr. odpow.

Częstochowa, Krakowska i ul. 7-8
w podwórzu.

ARKUSZE TABELI

do buchalterji amerykańskiej

wyszły z druku i nabywać można

w Kantorze Adm. Gońca Sklep II Aleja 26
i w drukarni III Aleja 52.

P. DĘBSKI

FABRYKA

Cukrów i Czekolady

Częstochowa, ul. Piłsudskiego 17
telefon 39.

W. J. KLECHNIOWSKI

W CZĘSTOCHOWIE

ul. P. Marji Nr. 21 — Telefon Nr. 220.

HANDEL WIN I TOWARÓW KOLONJALNYCH

Egzystuje od 1875 roku

Poleca: WINA WEGIERSKIE, FRANCUSKIE MALLAGE, MIODY STAROPOLSKIE, LIKIERY COGNAC BOUTELLEAU MEUKOW, MARYNATY — KONSERWY — OWOCE POŁUDNIOWE — SER SZWAJCARSKI WEDLINY LITEWSKIE. CENY NISKIE. USŁUGA UPRZEJMA i SZYBKA.

Dział Adresowy.

Zgłoszenia do tego działu przyjmuje (Kancelaria) Stow. Kupców Polskich Al. J. H. c. Nr. 54. —

- Apteczne składy.**
 Wacław Orzeł Al. J. H. c. 46.
Banki.
 Bank Związków Ziemiak Sp. Akc. Al. J. H. c. 32.
 Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Częstochowie Piłsudskiego 3.
 Ziemiński Bank Kredytowy Tow. Akc. w Lwowie, Oddział w Częstochowie — ul. Panny Marii 18 Tel. 129 dyrekcyj tel. 4-9.
Drukarnia.
 F. D. Wilkoszewski Al. J. H. c. 32.
Dentyści.
 St. Parczyński ul. Dąbrowskiego 11.
 Fabryki cukrów.
 Piotr Dębalski ul. Piłsudskiego 17.
 Fabryki wyrobów cementowych.
 Zdzisław Ryśki Al. J. H. c. 61.
 Handlowe Wła. L. K. Al. J. H. c. 7.
 W. J. Klechowski Al. J. H. c. 21.
Zelazna fabryka.
 Zdzisław Ryśki ul. Warszawska 1.
 Kalogarska.
 A. Gmachowski Al. J. H. c. 39.
Mechaniczno-Szusarskie Zakłady
 S. Laurman i S-ka z ogr. odp. ul. Kościuszki 7a telefon 2-38.
Młyn parowy.
 Beata Piłc Krakowska 55.
Techniczno-handlowe biura i domy.
 Zdzisław Ryśki Al. J. H. c. 20, składy Kościuszki 40 „Promiś” Al. J. H. c. 39.
Skład kawy, herbaty, kakao.
 „Mokka-Kawa” Leon Piotrowski Al. J. H. c. 24.
Zakłady Mięsno-Kotlarskie.
 Józef Binart ul. Wąsy Nr. 5.
Zelazne wyroby i kuchenne naczynia.
 Witold Nawski Al. J. H. c. 33.
 Edmund Heine Wieluński Rynek 34 (d. własny)
 Poleca także: maszyny i narzędzia rolnicze; oleje, smary, naftę, smołę, papę, gwoździe, cement, gips i różne artykuły budowlane.
Musyczne instrumenty
 wyroby, reperacja i konserwacja.
 Malika Stefańska ul. Piłsudskiego (Róża) Nr. 11
 Żebrowski W. ul. Kordeckiego Nr. 35 wykonują także reperacje gramofonów i automatów muzycznych.

Artystyczna szkoła i pracownia Robót ręcznych.
 Wykonują wszelkie porcelanowe, białe i damskie, meble, dodatki i posiedziwki. Wyroby wszelkich robót ręcznych i haftów (w tym wspaniałe na przystępnej cenie). Robi się zamówienia wszelkiego rodzaju, desenie i montaż. Przyjmują uczennice płatne i bezpłatne. Al. J. H. c. 20, składowa przy ul. Piłsudskiego. Zadzanie w godzinach urzędowania. Dział roboty na miejscu.
 Al. J. H. c. 20, składowa przy ul. Piłsudskiego.

Modelarz E. CYPER
 ul. Stolarska Nr. 24.
 Warszawa ul. Trzech Krzyży
 przyjmuje wszelkie roboty modelarskie po cenach bardzo przystępnych

Zakłady SOLVAY w Polsce
 Składowe w Częstochowie
 ul. Handlowa 3, tel. 523
 przybył na skład

cement
 z własnej fabryki w Grodźcu odbywa się sprzedaż hurtowa i detaliczna. tamże jest do sprzedania około 100.000 sztuk cegły pozostałej od budowy.

Na Wyplątę!
 towary na obrabianie, palta i kostiumy poleca
Skład Kortów i welen I. Dawidowicz
 Częstochowa I Aleja № 7. — Telefon № 74

SWIERZBĘ I SWĘDZENIE
 usuwa krem „MUKUNA”
 nie plami białizny, posiada miły zapach.
 Al. J. H. c. 7.
 A. Wroczyński, Warszawa, Rednarska 13.
 ZADAC WSZĘDZIE.

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI

CZYTAJCIE UWAGNIE!

FIRMA „WYGODA” II-ga ALEJA 39.

Poleca posiadane na składzie wszelkiego rodzaju obuwie skórzane jako to: lakiery, brązowe, lakiery dziecięce, brązowe pantofelki. Na sezon letni wielki wybór prunel, białych pantofli, rannych pantofli jak również sandałów w najlepszym gatunku po cenach konkurencyjnych.

Uwaga: na żądanie Sz. Kliencieli sprowadziłem Warszawskie lakiery Sterlinga i kolorowe pantofle najnowszych fasonów

Spiszcie więc wszyscy do firmy „WYGODA” II-ga Aleja Nr. 39.

JEDYNY CHRZEŚCIJAŃSKI KANTOR PRZEWOZOWY
Józefa Kossowskiego
 w CZĘSTOCHOWIE.
 ul. św. Stanisława Nr. 5, dom własny, tel. 493.
 Egzystujący od roku 1905-go

WYNAJMUJE:
 Landa, Karety, Powozy, Bryczki, Platformy do przewożenia mebli, oraz wozy ciężarowe po cenach konkurencyjnych, o czym ma zaszczyt zawiadomić Sz. Kliencieli.

Obsługa solidna i szybka.

Powszechnie znane jako najlepsze **Piwo i Porter** z browaru Haberbusch i Schiele w Warszawie, oraz Eksport Pomorski polera

JAN PŁOMIŃSKI Częstochowa ul. Kościuszki 8
 ZADAC WSZĘDZIE. ZADAC WSZĘDZIE.

Zakład Stolarski ADAMA SWIEŻEGO Częstochowa: ul. Krakowska 60 dom własny.

wykonywa wszelkie roboty meblowe: całkowite i częściowe urządzenia pokoi stołowych, sypialnych, biur, banków i t. p.

Wykonanie solidne i terminowe. Firma egzystuje od 1899 roku.

Składowe Wyrobów Żelaznych i Emaljowanych Kieszczyński i Radłowski

Częstochowa Żelazna Nr. 11. Telefon: 87.
 (obok kościoła Ewangelickiego)

Polecają: Naczynia emaljowane wszelkich rozmiarów marki „Olkusz”, „Bla-chownia”, „Ideal”, „Duro-Titan” i innych pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych.

HURT. DETAL.

Największy chrześcijański Magazyn I WŁASNA WYTÓRNIA MEBLI EDWARDA KINDERMANA

w Częstochowie, ul. Kościuszki 28. Telef. Nr. 341

Poleca różne meble, kredensy, stoły, krzesła, szafy, bielizniarki, łóżka, szaleczki, otomany, garnitury salonowe, wózki dziecięce, łóżeczka dla lalek i t. d.

JEDYNY CHRZEŚCIJAŃSKI MAGAZYN gotowych UBRAN R. Trawiński

II ALEJA 24 front I piętro.

Poleca na sezon wiosenny w wielkim wyborze: Garnitury i palta męskie, spodnie, bryczesy i garnitury sportowe. Garnitunki i palta dziecięce Burki, palta gumowe „Prima” pojedyncze i dubeltowe oraz gabard.

Przyjmuje wszelkie ustalunki z własnych i powierzonych materiałów.

UWAGA: Nadeszły palta gumowe damskie
 Palta gumowe. — Palta gabardynowe i impregnowane.

Powiatowa Kasa Chorych
 w Częstochowie.

Nocne dyżury lekarzy chorób akuszeryjnych.
 — 28-go Maja r. b.
 Dr. Kahl ul. Dąbrowskiego 5.
 29-go Maja r. b.
 Dr. Kędzierski ul. Piłsudskiego 5.
Nocne dyżury lekarzy chorób wewnętrznych.
 28-go Maja r. b.
 Dr. Szewdo-ski ul. Kościuszki 62.
 29-go Maja r. b.
 Dr. Finkelsztajn

JÓZEF WIŚLICKI
 lekarz weterynaryj
 Zawiadamia że zajmuje się cywilną praktyką.
 Mieszka ul. Kordeckiego 23.

Dr. Stefan Kon
 akuszer-ginekolog
 przeprowadził się na ulicę Panny Marii (II Aleja) Nr. 31 I-sze piętro front.

Lekarz-Dentysta MICHAŁ GREJNIEC
 ul. Panny Marii (I Aleja) Nr. 10
 Telefon № 250.
 Przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 wiecz. dla członków Kasy Chorych i Urzęd. Państw specjalną opiekę.

Lekarz-Dentysta Stanisław PARCZYŃSKI
 ul. Dąbrowskiego 11, I piętro
 Przyjmuje od 10-jej — 1-jej i od 5-jej — 7-jej.

Lekarz-Dentysta Henryk Lejzerowicz
 Przyjmuje codziennie od 9-7 wiecz. bez przerwy w lecznicy ul. Kilińskiego Nr. 3, wejście z strony Kasy Starobowej
 Posiadać legitymację Kasy Chorych jak również urzędniczą państwową korzystają z największych ulg.
 Przyjeźdźcy miesi się specjalną pracownią zębów sztucznych.

Glicerofosfat „ORBIS” czysty i z żelazem
 Najracjonalniejszy środek przy wyczerpaniu fizycznym i umysłowym oraz przy Krzywicy dla dzieci. Sprzedają apteki i składowe apteczne. Zadzac z firmą T-two dla Przemysłu i Handlu Aptecznego „ORBIS” Sp. Akc.

Choroby Szwajcarskie gorzkie zioła Dr. Bauera
 zółdka, kiszka, nerek, obstrukcja, hemoroidy itp. radykalnie leczą.
 Sprzedają apteki i składowe apteczne

Zawiadomienie.
 Poznaj siebie! Kim jesteś? Kim być chcesz?
 Charakter, zdolności, przeznaczenie. Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli nie wiesz jak żyć, postępować, aby zwycięsko przeciwstawić się losowi, zwróć się do p. Szyllera-Szkolnika, znanego dusz, autora prac naukowych. Nadeślij charakter pisma swojego lub zainteresowanej osoby, napisz rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec i le osób najbliższej rodziny, na tych danych otrzymasz listem poleconym naukową szczegółową analizę charakteru, określenia ważniejszych zdarzeń życiowych, odpowiedzi na szczerze zadane pytania, również horoskop ułożony przez słynne medium Miss Evigry. Analizę horoskop wysyła się po otrzymaniu 3 złotych. Jeżeli wzięć pod uwagę, że wykonanie analizy wymaga poważnej umysłowej pracy, kosztą ogłoszeń, pocztowe, etc. wyżej oznaczone, suma nie jest zbyt wysoka. Osobiscie przyjmuje 12-7 p.p. Doświadczenia naukowe p. Szyllera-Szkolnika, zaszczytne chwałobnymi protokołami naukowych Towarzystw Warszawy, świadectwami najwybitniejszych powag świata lekarskiego i odczytami w prasie. Książki nadzwyczaj ciekawej treści naukowo-pouczającej. Katalog ilustrowany darmo. Na przesyłkę dołączyc znakcek pocztowy. Adres: Warszawa, Psycho Grafolog Szyller - Szkolnik, Piękna 25 pokój 10. Telefon 506-08. —05

ZAMIAST TRANU UŻYWA SIĘ STROPI JODO-TANINOWY z FOSFATEM „ORBIS” (Str. Jodo-taninicus phosphoricus) ZAMIENIA TRAN
 PRZYJMUJE W SZKOLE, CHOROBY PRZYJMUJE DZIECI.
 Wyrób T-two dla Przem. i Handl. aptecz. „ORBIS” Sp. Akc. w Częstochowie.